

Commissievergadering d.d. 13 mei 2026

Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027 Prolander; Statenstuk 2026-18

Bijdrage van Sonja Hilgenga

Voorzitter,

Het CDA kan zich in hoofdlijnen vinden in de koers van Prolander en daarmee in de voorgestelde begroting van 2027. De organisatie vervult een belangrijke rol bij gebiedsontwikkeling, natuurbeheer en landbouwstructuurverbetering. Voor het CDA is daarbij de samenwerking met agrariërs, de terrein beherende organisaties en inwoners en gemeenten essentieel.

Juist nu de uitwerking van het TLGD steeds meer en concreter vorm krijgt en er hard wordt gewerkt aan het opstarten van de gebiedsprocessen wordt de rol van Prolander nog prominenter.

Positieve punten uit de stukken vinden wij:

- Goede inzet voor het realiseren van het NNN in combinatie met structuurverbetering van de landbouw.
- De inzet bij de gebiedsgerichte samenwerking en de aandacht voor vrijwilligheid bij grondprocessen
- Fijn ook dat er nu ook werk gemaakt wordt van de verkoop van ruilgrond zonder provinciale doelen

Aandachtspunten zijn:

Ten eerste de nadruk op de gebiedsprocessen van onderop. Een belangrijke kernwaarde vanuit het CDA. Ook in de uitgangspunten van de landbouwkoersnota en het TLGD is dit uitgangspunt opgenomen. Daar waar Prolander voorheen vaak een regietaak heeft bij het inrichten van het landschap vragen de gebiedsprocessen om iets anders. Die vragen om een andere houding waarbij allereerst nadrukkelijk wordt opgehaald wat men vanuit het gebied ziet als de beste oplossingsrichting. Dat wordt dan het startpunt. Uit gesprekken met de landbouw blijkt dat ze met name op dit punt de transitie van Prolander wat missen. Daarom vragen wij GS om bij de koers van Prolander voor 2027 hier gericht aandacht voor te vragen. Wij willen geen participatie voor de vorm maar echt meedenken van onderaf.

Tweede aandachtspunt gaat over transparante en navolgbare keuzes bij de verkoop en of pachtuitgifte van gronden. Te vaak horen wij hierover zorgen vanuit de sector. Kan GS toezeggen dat deze processen uw aandacht hebben en dat

duidelijk gedocumenteerd wordt op basis van welke criteria keuzes m.b.t. tot aan en verkoop tot stand komen?

Het doel van het CDA hierin moge duidelijk zijn. Het is belangrijk dat de inzet Prolander voldoende draagvlak krijgt en behoud bij de betrokken partners.

Derde aandachtspunt betreft de verhouding tussen de langjarige tijdelijke projecten en de vaste taken van Prolander. Is Prolander nog wel voldoende flexibel om in financieel onzekere tijden eventueel ook weer te kunnen afslanken? Zijn de extra opdrachten niet té structureel bij Prolander neergelegd?

Kortom het CDA ziet de meerwaarde van Prolander als uitvoeringsorganisatie maar schetst tegelijkertijd een aantal uitdagingen voor de organisatie. We vragen vanuit het CDA aandacht voor communicatie, zorgvuldigheid en focus op uitvoerbaarheid. Voor het CDA blijven draagvlak, zorgvuldigheid en langjarig perspectief voor de landbouw leidende uitgangspunten.

Tot zover voorzitter.